

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอัตลักษณ์ชุมชน
เชียงคาน จังหวัดเลย

ผู้วิจัย วันทกาญจน์ สีมาโรฤทธิ์

สังกัด คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปีที่ทำการวิจัย ปีงบประมาณ 2559

การวิจัย การจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอัตลักษณ์
ชุมชนเชียงคาน จังหวัดเลย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่ออัตลักษณ์ของ
เชียงคานที่เห็นสมควรมีการจัดการอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างเครือข่ายและกระบวนการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนและในการจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ในชุมชนเชียงคาน เพื่อพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์เพื่อ
ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนเชียงคาน เพื่อสร้างระเบียบชุมชนว่าด้วยการจัดการท่องเที่ยวอย่าง
สร้างสรรค์ เพื่อนำอัตลักษณ์ชุมชนเชียงคานมาพัฒนาให้มีรูปแบบที่สร้างสรรค์ โดยศึกษา จากเอกสาร
และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเชียงคาน
จำนวน 200 คน และผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการที่พัก ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการสินค้าที่
ระลึก ผู้ประกอบการนวดแผนโบราณ พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้อาวุโส นักวิชาการมหาวิทยาลัย
จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกชุมชน หมู่ที่ 1, 2 และ 4 ตำบลเชียงคาน
และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบบตรวจสอบ
รายการในการรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้
แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง แบบบันทึกข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม
แบบสังเกตการณ์การมีส่วนร่วม และใช้การพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง และมีประสบการณ์ในการเดินทางมาที่เดินทางมาเชียงคานเป็นครั้งแรก

ระดับความคิดเห็นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ของอัตลักษณ์เชียงคาน
กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ของอัตลักษณ์เชียงคาน โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ยกเว้นอัตลักษณ์เรื่อง

ปาห้องไก่อัดได้มีความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก คือ บ้านไม้ เรือนแถว ,การมีอัยาศัยไมตรี ,การตักบาตรข้าวเหนียว, ถนนคนเดิน และมะพร้าวแก้ว

การสร้างเครือข่ายและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและในการจัดการท่องเที่ยว อย่างสร้างสรรค์ในชุมชนเชียงคานบนเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเชื่อมโยงไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ทำให้ได้เครือข่ายในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้แก่ เครือข่ายการไหว้พระ 9 วัด วัดภูซางน้อย วัดสันติวนาราม วัดโพธิ์ชัย วัดศรีคุณเมือง (วัดใหญ่) วัดท่าครก วัดศรีพนมมาศ วัดป่าใต้ วัดมณีมาราม (วัดป่ากลาง) วัดมหาธาตุ

การพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนเชียงคาน ได้แก่ Facebook You tube Instagram เว็บไซต์ และนิตยสาร หรือ หนังสือ

การสร้างระเบียบชุมชนว่าด้วยการจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ สาธารณสุขของ ระเบียบชุมชนควรประกอบด้วย 1) บททั่วไป 2) การจัดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ซ่อมแซมแหล่งท่องเที่ยว 3) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว 4) การรักษาคุณภาพและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว 5) การจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์และหลากหลาย 6) หลักการให้บริการแหล่งท่องเที่ยวที่ ถูกวิธีและถูกต้อง 7) การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยว 8) การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว 9) การสร้างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว 10) การรักษาความปลอดภัยแก่ชุมชน และนักท่องเที่ยว

การนำอัตลักษณ์ชุมชนเชียงคานมาพัฒนาให้มีรูปแบบที่สร้างสรรค์ ได้มีการนำอัตลักษณ์ ชุมชนเชียงคานมาจัดการอย่างสร้างสรรค์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาได้แก่ บ้านไม้เรือนแถว การมี อัยาศัยไมตรี การตักบาตรข้างเหนียว ถนนคนเดิน มะพร้าวแก้ว และผ่านวมฝ้ายหรือผ้าห่มฝ้าย